

Dosarul nr.2r-589/22
2-18144567-01-2r-08122022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. C. Roșca)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. R. Pulbere, V. Mihaila, A. Pahopol)

DECIZIE

28 decembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Maria Ghervas
Victor Burduh
Galina Stratulat

examinând recursul declarat de Liudmila Rusnac, reprezentată de avocatul Tatiana Frunze,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Organizația de Microfinanțare „Idea Credit” Societate cu Răspundere Limitată împotriva Liudmilei Rusnac cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 15 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins cererea depusă de Liudmila Rusnac, reprezentată de avocatul Tatiana Frunze cu privire la repunerea în termenul de declarare a apelului și s-a restituit apelul declarat de Liudmila Rusnac, reprezentată de avocatul Tatiana Frunze,

c o n s t a t ă:

La 26 martie 2018, Organizația de Microfinanțare „Idea Credit” Societate cu Răspundere Limitată, (în continuare O.M. „Idea Credit” S.R.L.), a depus cerere de chemare în judecată împotriva Liudmilei Rusnac, solicitând încasarea datoriei în mărime de 11418,95 de lei și a taxei de stat în mărime de 342,56 de lei, în total suma de 11761,51 de lei, precum și încasarea cheltuielilor de judecată, inclusiv cheltuielile pentru asistență juridică.

Prin hotărârea din 08 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de O.M. „Idea Credit” S.R.L. și s-a încasat de la Liudmila Rusnac în beneficiul O.M. „Idea Credit” S.R.L. suma de 9903,65 de lei, cu titlu de datorie contractuală, suma de 765,30 de lei, cu titlu de penalitate, suma de 320,06 lei, cu titlu de cheltuieli pentru achitarea taxei de stat, suma de 500 de lei, cu titlu de cheltuieli de judecată pentru asistență juridică, precum și suma de 200 de lei, cu titlu de cheltuieli pentru citarea publică.

La data de 21 iunie 2022, Liudmila Rusnac, reprezentată de avocatul Tatiana Frunze, a înregistrat apelul nemotivat împotriva hotărârii din 08 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând repunerea în termen pentru depunerea apelului, admiterea apelului, casarea integrală a hotărârii primei instanței și trimiterea cauzei spre rejudecare în prima instanță.

Prin încheierea din 15 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău s-a respins cererea depusă de avocatul Tatiana Frunze, în interesele Liudmilei Rusnac, cu privire la repunerea în termenul de declarare a apelului și s-a restituit cererea de apel înaintată de avocatul Tatiana Frunze, în interesele Liudmilei Rusnac, împotriva hotărârii din 08 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, ca fiind depusă în afara termenului legal, iar instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

La 22 noiembrie 2022, prin intermediul poștei electronice (f.d.72), Liudmila Rusnac, reprezentată de avocatul Tatiana Frunze, a depus cerere de recurs împotriva încheierii din 15 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii contestate, admiterea cererii de repunere în termen pentru declararea apelului.

În motivarea recursului s-a invocat dezacordul cu încheierea contestată, o consideră neîntemeiată și ilegală.

Totodată, a menționat că, prin încheierea din 19 mai 2018 s-a acceptat în procedură contencioasă cererea de chemare în judecată O.M. „Idea Credit” S.R.L. și i s-a propus prezentarea referinței până la data de 13 iulie 2018. Încheierea menționată împreună cu cererea de chemare în judecată și actele anexate la aceasta, au fost remise cu aviz de recepție, însă nu au fost recepționate de către destinatar, fiind restituită corespondența cu mențiunea „plecat”.

Prin cererea depusă la 07 iunie 2022, avocatul a depus cerere, prin care a solicitat dosarul pentru cunoștință, fiindu-i prezentat la data de 09 iunie 2022, conform inscripției și semnăturii.

Recurenta a precizat că, la cererea de apel nemotivată a prezentat răspunsul Inspectoratului General al Poliției de Frontieră, conform căruia a traversat frontiera de stat în sensul de ieșire la data de 10 februarie 2018.

De asemenea, a indicat că, la actele cauzei lipsește dovada recepționării a dispozitivului hotărârii contestate cu apel. Având în vedere circumstanțele date, în opinia părții recurente, sunt întrunite temeiurile legale de admitere a cererii privind repunerea în termenul de atac a hotărârii judecătorești.

Cu referire la prevederile art. 116 alin. (4) Cod de procedură civilă, a susținut că, motivele omiterii termenului nu îi sunt imputabile și astfel cererea cu privire la repunerea în termenul de declarare a apelului este întemeiată. Or, probe precum că ar fi omis neîntemeiat termenul de contestare a hotărârii judecătorești, nu au fost identificate.

Copia recursului declarat a fost expediată în adresa intimatului la 08 decembrie 2022, conform scrisorii (f.d.77), fiind recepționată prin intermediul poștei electronice, conform mențiunii (f.d.80).

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Instanța de apel a adoptat încheierea contestată în data de 15 septembrie 2022, iar cererea de recurs a fost depusă la 22 noiembrie 2022, prin intermediul poștei electronice (f.d.72).

Materialele cauzei atestă expedierea copiei încheierii către participanții la proces la 07 noiembrie 2022, prin intermediul poștei electronice, conform scrisorii (f.d.68-68 verso). Astfel, recursul este declarat în termen.

Verificând legalitatea actului de dispoziție contestat prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborate cu normele de drept, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va respinge recursul declarat de Liudmila Rusnac, reprezentată de avocatul Tatiana Frunze și va menține încheierea contestată, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 426 alin.(3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În temeiul art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Colegiul relevă că, dispozitivul hotărârii primei instanțe, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de O.M. „Idea Credit” S.R.L. împotriva Liudmilei Rusnac cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată, a fost pronunțat la data de 08 aprilie 2019 (f.d.47).

Prin apelul nemotivat înregistrat la 21 iunie 2022, Liudmila Rusnac, reprezentată de avocatul Tatiana Frunze, a atacat hotărârea din 08 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru (f.d.55-56).

În conformitate cu art. 110 Cod de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Art. 113 Cod de procedură civilă prevede că, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Corelând normele de drept procedural citate cu situația de fapt, Colegiul apreciază ca fiind corectă concluzia instanței de apel privind respingerea cererii cu privire la repunerea în termenul de apel împotriva hotărârii din 08 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, cu restituirea cererii de apel, din motivele ce succed.

Colegiul învederează că, în temeiul art. 362 alin. (1), (3) Cod de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel. Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art.116.

În conformitate cu art. 116 alin. (1), (3), (4) Cod de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.). Repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.

Instanța de apel, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă, prin încheierea din 15 septembrie 2022, a respins cererea depusă de avocatul Tatiana Frunze, în interesele Liudmilei Rusnac, cu privire la repunerea în termenul de declarare a apelului și a restituit cererea de apel înaintată de avocatul Tatiana Frunze, în interesele Liudmilei Rusnac, împotriva hotărârii din 08 aprilie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, ca fiind depusă în afara termenului legal. Or, instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen (f.d.64-67).

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

La caz, Colegiul reiterează că, dispozitivul hotărârii judecătorești a fost pronunțat la 08 aprilie 2019 (f.d.47), însă cererea de apel a fost depusă de către Liudmila Rusnac, reprezentată de avocatul Tatiana Frunze, la data de 21 iunie 2022 (f.d.55-56).

Având în vedere prevederile art. 362 alin.(1) Cod de procedură civilă, conform cărora termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii judecătorești, Colegiul reține constatarea instanței de apel precum că cererea de apel a fost depusă peste trei ani de zile, iar admiterea cererii de repunere în termenul pentru declararea apelului, va afecta securitatea raporturilor juridice.

În continuare, Colegiul reține că, instanța de apel justificat a punctat că, obiectul litigiului este încasarea datoriei formate în rezultatul neonorării de către Liudmila Rusnac a obligației de a rambursa suma împrumutului în termen de 18 luni, conform contractului de împrumut nr. MIR 468/07 din 09 iulie 2017 încheiat între O.M. „Idea Credit” S.R.L. și Liudmila Rusnac.

Totodată, conform pct. 3.2. lit.b) din contractul menționat, Liudmila Rusnac avea obligația de a informa împrumutătorul despre schimbarea adresei de domiciliu, însă nu a îndeplinit această obligație până la adresarea în instanța de judecată, aspect reținut de instanța de apel, suplimentar fiind accentuat și faptul că, nici în cererea de apel pârâta nu a indicat adresa de domiciliu.

Aici urmează a fi evidențiat faptul că, pârâta a fost înștiințată de către prima instanța la adresa din xxxxx, sat. xxxxx, la încheierea contractului de împrumut în cererea de finanțare (f.d.14), care a fost reflectată de reclamant în cererea de chemare în judecată ca fiind domiciliul pârâtei (f.d.2), precum și pe parcursul examinării cauzei în prima instanță, aceasta s-a dovedit a fi ultima viză de domiciliu înregistrată pe teritoriul Republicii Moldova (f.d.38), iar corespondența a fost restituită instanței cu mențiunea „plecat” (f.d.32-33). La fel, a fost efectuată citarea publică a pârâtei în conformitate cu art. 108 Cod de procedură civilă (f.d.36, 42).

Prin prisma criticilor părții recurente precum că, prin răspunsul Inspectoratului General al Poliției de Frontieră se confirmă faptul că a traversat frontiera de stat în sensul de ieșire la data de 10 februarie 2018, Colegiul apreciază ca fiind justificate raționamentele instanței de apel precum că, pârâta nu a dat dovada de diligența minimală și buna-credință, având un împrumut nerestituit, nu s-a interesat de soarta acestuia, ceea ce ar fi condus și la informarea acesteia despre existența litigiului.

Subsecvent, instanța de apel întemeiat a respins solicitarea de repunere în termenul de apel, având în vedere că, în ocurențele detaliate anterior, este evident că

prima instanță a întreprins măsurile prevăzute de legislația în vigoare în vederea înștiințării părții despre litigiul aflat pe rolul instanței, pentru a beneficia de toate drepturile procedurale ce-i asigură dreptul la un proces echitabil, inclusiv de a-și prezenta obiecțiile, contraargumentele, precum și dreptul de a contesta hotărârea primei instanțe.

Argumentul părții recurente precum că, a aflat despre litigiul în cauză ca urmare a depunerii cererii de către avocatul Tatiana Frunze de a lua cunoștință de materialele cauzei civile, nu poate justifica repunerea în termenul de apel declarat abia în anul 2022, în situația în care dispozitivul hotărârii primei instanțe a fost pronunțat la 08 aprilie 2019.

Aici este de remarcat că prin impunerea unor termene limite în vederea valorificării drepturilor pretinse a fi lezate se urmărește o bună administrare a justiției și asigurarea securității raporturilor juridice.

Legiuitorul prin stabilirea unui termen de declarare a apelului a urmărit: asigurarea celerității procesului civil în întregime, în special luându-se în considerare și fazele facultative ale procesului civil, cum ar fi executarea silită, apelul; stimularea persoanelor care dispun de dreptul la apel de a-l valorifica într-un termen prevăzut de lege; asigurarea stabilității raporturilor juridice constatate prin hotărârea primei instanțe, întrucât acestea nu pot să rămână până la infinit sub amenințarea pronunțării unei noi soluții; oferirea participanților la proces a unei perioade suficiente de a lua cunoștință de materialele dosarului și de a formula motivarea cererii de apel.

În final, Colegiul apreciază ca fiind corectă soluția instanței de apel privind respingerea cererii de repunere în termenul de apel, care a determinat restituirea cererii de apel în temeiul art. 369 alin.(1) lit.b) Cod de procedură civilă, având în vedere depunerea acesteia în afara termenului legal, or, instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Alegațiile părții recurente inserate în recurs nu și-au găsit confirmare și nu pot fi reținute în casarea încheierii contestate, precum și nu justifică repunerea în termenul de apel, deoarece omiterea termenului de declarare a apelului este imputabilă apelantei/recurente, circumstanțe detaliate anterior, care nu și-a exercitat drepturile procedurale în interiorul termenului stabilit de legiuitor. Or, doar faptul că, recurenta având un contract de împrumut încheiat și o obligație de restituire a împrumutului contractat în baza acestuia, deși, s-a obligat de a informa O.M. „Idea Credit” S.R.L. despre o eventuală schimbare de domiciliu, acest aspect a fost ignorat.

Prin prisma respectării dreptului de acces liber la justiție, garantat de art. 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, art. 20 al Constituției Republicii Moldova și art. 5 Cod de procedură civilă, promovat și în jurisprudența CtEDO, precum și dreptul la un remediu efectiv conform art.13 CEDO, Colegiul relevă că, circumstanțele relatate denotă că, recurenta și-a neglijat posibilitatea de valorificare a drepturilor procedurale.

Din considerentele redate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va respinge recursul declarat cu menținerea încheierii contestate.

În conformitate cu prevederile art. 424 alin.(2), art. 427 lit. a), art. 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Liudmila Rusnac, reprezentată de avocatul Tatiana Frunze.

Se menține încheierea din 15 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Organizația de Microfinanțare „Idea Credit” Societate cu Răspundere Limitată împotriva Liudmilei Rusnac cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Maria Ghervas

Judecătorii

Victor Burduh

Galina Stratulat